

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014—2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

**WSPÓLNY RAPORT
POL – CZE
O NIELEGALNEJ MIGRACJI
I PÓLROCZE 2021**

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014—2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

WSTĘP

Skuteczne przeciwdziałanie i zwalczanie nielegalnej migracji w realiach Schengen jest zjawiskiem złożonym i wymaga współdziałania służb z poszczególnych krajów, zwłaszcza z ich terenów przygranicznych. Oprócz współpracy bezpośredniej zasadniczym jej elementem jest wymiana informacji w zakresie pozwalającym identyfikować wykorzystywane metody, zarówno przez samych nielegalnych migrantów jak i organizatorów procederu. Wymieniane dane pozwalają także na określanie skali i kierunków zagrożeń na poszczególnych odcinkach czy rejonach służbowej odpowiedzialności współdziałających służb.

Swoistym podsumowaniem cyklicznej i sytuacyjnej wymiany informacji pomiędzy Śląskim Oddziałem Straży Granicznej, a Dyrekcjami Policji Województw Morawsko-Śląskiego i Ołomunieckiego (Republika Czeska) jest niniejsze opracowanie. Jest to również wyraz dobrej współpracy komórek statystyczno – analitycznych wskazanych powyżej jednostek organizacyjnych współpracujących krajów, których kierownicy w roku 2014 podkreślili potrzebę stałej cyklicznej wymiany informacji migracyjnych. Na ostateczny kształt tego dokumentu częściowo miała wpływ systematyka przyjęta we wspólnym raporcie służb migracyjnych z państw Grupy Wyszehradzkiej (V4).

Niniejszy raport jest produktem końcowym projektu pn. „Bieżąca wymiana informacji i doświadczeń pomiędzy polskimi i czeskimi służbami migracyjnymi podstawą bezpieczeństwa na terenach przygranicznych” INTERREG V-A Republika Czeska-Polska, który Śląski Oddział Straży Granicznej realizował wspólnie z Dyrekcją Wojewódzką Policji Republiki Czeskiej w Ostrawie. Zgodnie z założeniami projektowymi opracowanie to będzie miało charakter stały i będzie cyklicznie przygotowywane przez okres co najmniej pięciu kolejnych lat. Będzie również dostępne dla współpracujących podmiotów, ale i ogółu społeczeństwa poprzez publikację na stronach internetowych obu biorących udział w przygotowaniu raportu służb.

I. Nielegalna migracja – zarys ogólny, rozwój

Sytuacja w Polsce¹

W I półroczu 2021 r. w polskim systemie ochrony granicy państwowej funkcjonowało 9 oddziałów Straży Granicznej oraz 94 placówki Straży Granicznej. Kontrola graniczna odbywała się w 58 przejściach. W interpretacji niniejszego raportu należy wziąć pod uwagę odbiegający od normy sposób działania formacji, w tym Śląskiego Oddziału SG, w okresie nasilonych działań ukierunkowanych na przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu się koronawirusa SARS-CoV-2.

Podróże poza granice UE, jak i do UE były umożliwiane w oparciu o bieżąco modyfikowaną tzw. listę krajów bezpiecznych, w których nie występowało wysokie ryzyko zakażenia wirusem SARS CoV 2. Ruch lotniczy odbywał się w mocno okrojonym natężeniu.

W związku z podjęciem przedstawionych powyżej działań, w analizowanym okresie liczba cudzoziemców, obywateli państw trzecich, wykrytych przez całą Straż Graniczną z pewnością będzie się znacząco różnić w porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego, w którym ruch lotniczy był niemal całkowicie wstrzymany, a na granicach wewnętrznych UE przywrócono tymczasowo kontrolę graniczną.

1. W okresie I półrocza 2021 r. Straż Graniczna zatrzymała/ujawniła 3 996 (w I pół. 2020 r. – 1 344, wzrost o 197%) obywateli państw trzecich, którzy wbrew przepisom **przekroczyli granicę państwową (pgpwp) lub usiłovali ją przekroczyć**.

Na kierunku do RP zatrzymano/ujawniono 3 514 (1 154) obywateli państw trzecich.

Po przekroczeniu granicy zewnętrznej wbrew przepisom zatrzymano/ujawniono łącznie 2866 (w I pół. 2020 r. - 621), obywateli państw trzecich. Zatrzymania/ujawnienia dotyczyły pgpwp na odcinkach granicy:

- z Ukrainą - 2271 (336),
- na lotniczej - 358 (215),
- z Białorusią - 199 (49),
- z Rosją - 8 (21).

Po przekroczeniu granicy wewnętrznej wbrew przepisom zatrzymano/ujawniono łącznie 1 130 (w I pół. 2020 r. - 723) obywateli państw trzecich. Zatrzymania/ujawnienia dotyczyły pgpwp na odcinkach granicy:

- z Niemcami – 276 (283),
- **z Czechami - 123 (278)**,
- z Litwą - 55 (78),
- na lotniczej - 118 (22),
- ze Słowacją - 102 (53),
- na morskiej - 4 (9).

Spśród łącznej liczby zatrzymanych/ujawnionych za pgpwp do RP na wszystkich odcinkach granicy najliczniej występowali obywatele: Ukrainy – 2180 (812), Mołdowy 352 (35) i Gruzji - 228 (91).

Na kierunku z RP zatrzymano/ujawniono 482 (190, wzrost o 154%) obywateli państw trzecich, w tym na odcinku granicy z Czechami 124 (70).

¹ Wszystkie dane liczbowe na podstawie PWI za I półrocze 2021 r. i 2020 r.

Spośród łącznej liczby zatrzymanych/ujawnionych za pgpwp z RP na wszystkich odcinkach granicy najliczniej występowały obywatele: Ukrainy – 287 (117), Mołdowy 77 (13), Gruzji 49 (10), Afganistanu 16 (5) i Rosji – 14 (5).

1. W I półroczu 2021 r. ustalono, że do RP **w sposób nielegalny przedostało się 3 514** (w I pół. 2020 r. – 1 154), w tym na odcinku granicy z Czechami 123 (208).
2. W związku ze stwierdzeniem **nielegalnego pobytu** zatrzymano/ujawniono 2 800 (w I pół. 2020 r. – 6 145, spadek o 54%) **obywateli państw trzecich**. Najliczniej występowały obywatele: Ukrainy – 1 888 (4 364), Gruzji 245 (369) i Rosji – 140 (370).
3. W związku ze stwierdzeniem **nielegalnego wykonywania pracy i prowadzeniem działalności gospodarczej w ŚIOSG** zatrzymano/ujawniono 112 (w I pół. 2020 r. – 74, wzrost o 51%) cudzoziemców, w tym najczęściej występowały obywatele: Ukrainy - 86 (63).
4. Spośród 7 074 (w I pół. 2020 r. – 7 944) obywateli państw trzecich zatrzymanych/ujawnionych za pgpwp, nielegalny pobyt, nielegalną pracę, przekazanych i przemycających dokument u 2622 (377) **wykryto fałszywe dokumenty (w tym cudze oryginalne oraz wyludzone)**.

Ujawniono:

- 1180 (95) oświadczeń o zamiarze powierzenia wykonywania zatrudnienia,
- 657 (4) innych dokumentów,
- 227 (174) wiz,
- 49 (15) dowodów osobistych,
- 32 (21) stempli,
- 31 (23) dokumentów pobytowych,
- 5 (32) paszportów.

Spośród ujawnionych sfałszowanych dokumentów, 125 (w I pół. 2020 r. - 173) **uznano za wyludzone**, w tym wszystkie stanowiły wizy 125 (170); wiza typu „D” – 125 (165) przypadków. Najczęściej wizy wyludzano w placówce dyplomatycznej RP we Lwowie - 36, w Winnicy – 26, w Charkowie – 18, w Łucku – 16 i Odessie - 14.

5. Zagrożenie związane z nielegalną migracją w ukryciu w samochodach ciężarowych z kierunku tzw. szlaku bałkańskiego.

W I półroczu 2021 r. SG w 43 zdarzeniach ujawniła 167 cudzoziemców ukrytych w naczepach samochodów ciężarowych (111 AFG, 17 SYR, 11 MAR, 8 PAK, 7 IND, 4 BGD, 3 ETH, 2 LKA, 1 CIV, 1 IRN, 1 IRQ, 1 DZA). W ŚIOSG w 15 zdarzeniach ujawniono 63 cudzoziemców (46 AFG, 4 BGD, 4 MAR, 3 ETH, 2 LKA, 2 SYR, 1 IRN, 1 PAK).

W I półroczu 2020 r. SG w 12 zdarzeniach ujawniła 46 cudzoziemców (27 AFG, 7 VNM, 5 SYR, 2 DZA, 2 IRQ, 2 TUR, 1 MAR) ukrytych w naczepach samochodów ciężarowych. W ŚIOSG² – 6 zdarzeń, 19 migrantów-12 AFG, 2 IRQ, 2 SYR, 2 TUR, 1 MAR.

Sytuacja w Republice Czeskiej

1. W I półroczu 2021 roku za nielegalną migrację w RC zatrzymano ogółem **5 430 osób**. **W porównaniu z analogicznym okresem 2020 roku doszło do znaczącego wzrostu** o 3 806 osób (tj. +234,4 %). Nadal na obszar nielegalnej migracji mają wpływ działania i środki przyjęte w związku z COVID-19³ (po spadku w okresie od 03 do 05 2020 liczby zaczęły stopniowo wzrastać,

³ W marcu 2020 w związku z środkami przyjętymi przeciwko pandemii COVID-19 doszło do ograniczenia ruchu lotniczego oraz zmianie warunków wjazdu i pobytu na terytorium RC, wprowadzono TPKG. Od marca 2020 do czerwca 2021 te działania były aktualizowane i zmieniały się.

z czego niektóre z nich w dłuższym czasokresie wzrosły dwukrotnie). Z ogólnej liczby zatrzymanych, 5 325 osób (tj. 98,1 %) ujawniono na nielegalnym pobycie, a 105 osób zatrzymano na nielegalnej migracji na **zewnętrznej** granicy Schengen RC. Nadal aktualne jest wykorzystywanie do przewozu migrantów samochodów ciężarowych w ramach międzynarodowego transportu towarów. W omawianym okresie Policja RC ujawniła 5 przypadków (4 ukrycie w pojeździe ciężarowym, 1 w pojeździe dostawczym). Ogółem zatrzymano 22 osoby (7 AFG, 7 BGD, 4 IRN). W analogicznym okresie 2019 roku odnotowano 12 przypadków (39 osób).

2. Nielegalny pobyt – 5 325 osób. W porównaniu do analizowanego okresu 2020 roku doszło do wysokiego wzrostu o 3 798 osób (tj. +248,7 %). Ten wzrost dot. w głównej mierze przypadków cudzoziemców, którzy do RC dostali się niezgodnie z obowiązującymi przepisami Ministerstwa Zdrowia RC wydanymi w celu zapobiegania rozprzestrzeniania się COVID-19. Dotyczy to przede wszystkim obywateli Mołdawii i Ukrainy, zjawisko nasiliło się od lipca 2020 roku. Najczęściej cudzoziemców ujawniała KWP w Pradze, gdzie za nielegalny pobyt zatrzymano 1 794 osób (tj. 33,7 %), następnie KWP woj. średnioczeskiego (510, tj. 9,6 %) oraz KWP woj. południowomorawskiego (460, tj. 8,6 %), KWP woj. pilźnieńskiego (415, tj. 7,8 %) oraz KWP woj. usteckiego (302, tj. 5,7 %). Ogółem w tych 5 województwach ujawniono 65 % osób zatrzymanych za nielegalny pobyt w RC. Najczęściej chodziło o ob. Ukrainy (3 042, tj. 57,1 %), Mołdawii (775, tj. 14,6 %), Afganistanu (364, tj. 6,8 %), Gruzji (153, tj. 2,9 %) i Wietnamu (142, tj. 2,7 %). Te 5 nacji stanowi 85% wszystkich zatrzymanych cudzoziemców. Sfałszowanym dokumentem przy nielegalnym pobycie posłużyło się 71 osób (w porównaniu do 2020 roku o 42 osób więcej). Najczęściej dotyczyło to obywateli Mołdawii (31) i Ukrainy (19).
3. Nielegalna migracja tranzytowa - 515 osób. W porównaniu do analizowanego okresu 2020 roku doszło do wysokiego wzrostu o 434 osób (tj. +535,8 %). Ogółem ujawniono **163 zdarzenia**. W większości chodziło o osoby podróżujące pojedynczo lub małe 2-6 osobowe grupy osób. Większość osób została zatrzymana na granicy lądowej (na granicy powietrznej jedynie 5 osób). Wjazd do RC został ustalony w przypadku 455 osób (tj. 88 %). Najczęściej krajem z którego nastąpił wjazd do RC była Słowacja (429 osób, tj. 94,3 %). Najwięcej osób ujawniono na w zasięgu terytorialnym KWP woj. południowomorawskiego (200 osób, tj. 38,8 %), KWP woj. średnioczeskiego (91 osób, tj. 17,7 %) oraz KWP woj. pardubickiego (45 osób, tj. 8,7 %). W zdecydowanej większości przypadków migranci do transportu wykorzystywali pojazdy ciężarowe (460 osób, tj. 89,3 %). Wiąże się z tym często wykorzystywany modus operandi – ukrycie w środkach transportu. Najczęściej jako kraj docelowy migranci wskazywali Niemcy. Wśród ujawnionych migrantów ponad połowę stanowili wnioskodawcy o ochronę międzynarodową w innym państwie członkowskim (306 osób, tj. 59,4 %, w tym 255 wnioskujących o azyl w Rumunii). Najczęściej zatrzymywano ob. Afganistanu (354, tj. 68,7 %), Maroka (50, tj. 9,7 %) i Syrii (31, tj. 6,0 %). Występowali również ob. Algierii (17), Pakistanu (15), Iraku (10), Tunezji (8) i Turcji (8).
4. Nielegalna migracja na zewnętrznej granicy Schengen RC - 105 osób. W porównaniu do analizowanego okresu 2020 roku doszło do wzrostu o 8 osób (tj. +8,2 %). Na rozwój nielegalnej migracji na zewnętrznej granicy RC nadal wpływa sytuacja związana z rozprzestrzenianiem się pandemii COVID-19 (zmieniające się do sytuacji warunku wjazdu i pobytu w RC, ograniczenie transportu lotniczego itp.). Większość przypadków dotyczy prób wjazdu cudzoziemców, którzy nie spełniali warunków wjazdu określonych przez przepisy Ministerstwa Zdrowia wprowadzone w związku z pandemią. Oprócz 3 osób, wszystkie pozostałe zostały ujawnione na kierunku do RC. 76 osób ujawniono w MPL Praga Ruzyně, a 29 osób z MPL Pardubice. Najwięcej ujawniono ob. Ukrainy (46, tj. 43,8 %), następnie Rosji (13), Gruzji (6) i Wielkiej Brytanii (6). Te cztery nacje stanowiły 70 % z ogólnej liczby. Tylko cztery osoby podczas kontroli granicznej okazały

sfalszowany dokument (spadek o 12 osób). Przy czym należy zaznaczyć, że w I połowie roku prawie w ogóle nie były wykonywane operacje lotnicze do Grecji.

5. Zagrożenia i trendy w nielegalnej migracji w Republice Czeskiej:

- stały wzrost liczby cudzoziemców przebywających w Czechach legalnie i nielegalnie, często związany z nielegalną pracą (najczęściej ob. Mołdawii i Ukrainy);
- zauważalny wzrost odnotowanych przypadków przemytu ludzi, w ramach dochodzeń prowadzonych w ramach międzynarodowej współpracy policyjnej;
- zwiększająca się liczba przypadków nielegalnej migracji w MPL Praga Ruzyně, często powiązany z wykorzystywaniem sfalszowanych dokumentów.

POL

Śląski Oddział Straży Granicznej w Raciborzu

W I półroczu 2021 r. Śląski Oddział SG realizował ustawowe zadania na terenie dwóch województw: śląskiego i opolskiego, równocześnie administrując południowym odcinkiem granicy państwowej RP o łącznej długości 445,34 km, w tym:

- 357,91 km granicy z Republiką Czeską,
- 87,43 km granicy z Republiką Słowacką.

W okresie I półrocza 2021 r. ujawniono 299⁴ (I pół 2020 r. - 477)⁵ obywateli państw trzecich⁶, z czego 58% stanowili Ukraińcy (172). Kolejną nacją byli Afgańczycy (47).

Podstawą zatrzymania cudzoziemców było:

- nielegalny pobyt – 201 (I poł. 2020 – 251);
- przekroczenie granicy państwowej do/z RP – 90 (217);
- nielegalna praca – 112 (74)⁷;
- w grupie tej znajduje się również 8 (9) osób przekazanych w ramach readmisji oraz Dublin III.

Nielegalna migracja w dalszym ciągu wykazywała charakter **tranzytowy**. Dominowali obywatele Ukrainy. Podróżowali różnymi środkami lokomocji, ale głównie ukraińskimi lub czeskimi autokarami relacji CZE – UKR. Przy wjeździe do RP wykorzystywali paszporty biometryczne oraz polskie wize, migrując najczęściej w celach zarobkowych.

W porównaniu do I półrocza 2020 r. liczba ujawnionych obywateli państw trzecich spadła o 37,3%.

⁴ Dane na podstawie PWI za I półrocze 2021 r.

⁵ Dane na podstawie PWI za I półrocze 2020 r.

⁶ Obywatele państw spoza UE

⁷ Dane na podstawie danych PSG i CBD SG SWK.

PRÉKRAČUJEME HRANICE
PRZEKACZAMY GRANICE
2014–2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Granica lotnicza zewnętrzna

W strukturze Śląskiego Oddziału Straży Granicznej funkcjonuje jedna placówka SG w Katowicach-Pyrzowicach, która kontroluje lotniczy ruch graniczny z państwami spoza strefy Schengen, realizując zadania na zewnętrznej granicy Unii Europejskiej. W I półroczu 2021 r. na granicy zewnętrznej z Polski ujawniono 102 cudzoziemców, z czego 66% sprawców to ob. Ukrainy (w poprzednim okresie liczba ta stanowiła 63%).

Wśród wszystkich powyższych zdarzeń w LPG ogółem ujawniono 11⁸ zdarzeń związanych z fałszerstwem dokumentów.

Rodzaj fałszerstwa	Obywatelstwo cudzoziemca	Rodzaj sfałszowanego dokumentu	Organ wydający	Liczba
podrobienie	AFGANISTAN	dokument pobytowy	Władze Grecji	1
	GRUZJA	oświadczenie o zamiarze powierzenia wykonywania pracy	PUP w Warszawie	2
cudzy oryginalny	AFGANISTAN	dokument podróży dla cudzoziemców	Władze Grecji	1
	SYRIA	dowód osobisty	Władze Bułgarii	1
			Władze Hiszpanii	1
wyłudzenie	BIAŁORUŚ	dokument pobytowy	Konsulat w Mińsku	2
	UKRAINA		Konsulat w Charkowie	1
przerobienie	SYRIA	dowód osobisty	Władze Rumunii	1
	NIGERIA	paszport	Władze Nigerii	1

Odcinek granicy z Czechami

Ogółem ujawniono 64 (w I pół. 2020 – 130) zdarzenia mające związek z nielegalną migracją obywateli państw trzecich na polsko-czeskim odcinku granicy. Głównym zjawiskiem była nielegalna migracja ob. Afganistanu (32) i Ukrainy (20). Afgańczycy stanowili 50% cudzoziemców, którzy naruszyli przepisy związane z przekraczaniem granicy poprzez migrację w ukryciu (100%). Ukraińcy natomiast stanowili 31% cudzoziemców, którzy naruszyli przepisy związane z przekraczaniem granicy RP, wynikające głównie z niedochowania deklarowanego celu podróży (7), braku dokumentów (7), sfałszowania dokumentów (3), przeterminowania pobytu w innym PC UE (1) i inne (2). Afgańczycy najczęściej zatrzymywani byli na szlaku E75 (DK52 – 6, DK78 – 5, DK81 – 3, A1-2). Najczęściej podróżowali w ukryciu w naczepach samochodów ciężarowych (30) oraz w pociągach (2). Ukraińcy również najczęściej zatrzymywani byli na szlaku E75 (A1 – 8, DK52 – 4, DW411 – 4, DK38 – 2, DK41 – 1). Najczęściej podróżowali autokarami (10) wracając z Republiki Czeskiej na Ukrainę.

W I półroczu 2021 r. ujawniono 130 ob. państw trzecich naruszających przepisy migracyjne na odcinku granicy z RC, tym samym w bieżącym okresie odnotowano 51% spadek.

⁸ Dane na podstawie raportu z CBD SG SWK.

CZE

Dyrekcja Wojewódzka Policji Województwa Morawsko-Śląskiego

W analizowanym okresie 1 półrocza 2021 roku działania Policji ds. Cudzoziemców podobnie jak większość organizacji i instytucji oraz pozostałych służb zintegrowanego systemu ratownictwa Republiki Czeskiej były naznaczone środkami przyjętymi w związku z pandemią SARS CoV-2. Na podstawie przepisów wydanych przez Ministerstwo Zdrowia, które regulowały zasady wjazdu i pobytu na terytorium Republiki Czeskiej, działania kontrolne Policji cudzoziemskiej zostały skierowane na tereny przygraniczne i miały na celu prowadzenie wyrywkowych kontroli pobytowych cudzoziemców prowadzonych pod kątem stosowania obowiązujących przepisów Ministerstwa Zdrowia RC, w zgodzie z art. 23 KGS. Ponadto realizowano wspólne działania z instytucjami kontrolnymi (PIP, UC itp.), a kontrola cudzoziemców odbywała się w formie kontroli drogowych oraz kontroli legalności pobytu.

Odcinek granicy ze Słowacją

Ze względu na przyjęte działania w związku z pandemią Covid -19 na początku marca 2020 roku Prezydent Policji Republiki Czeskiej zdecydował o zaprzestaniu realizacji wspólnych patroli we wszystkich jednostkach organizacyjnych czeskiej policji. Decyzja ta nadal obowiązuje.

Na początku 2021 roku Dyrektor Policji ds. Cudzoziemców wydał polecenie o wprowadzeniu kontroli w byłych przejściach granicznych na słowacko-czeskiej granicy państwowej. W zasięgu terytorialnym Dyrekcji Wojewódzkiej Policji w Ostrawie znajdują się dwa przejścia: Mosty u Jablunkova oraz Bumbálka. Kontrole zostały wprowadzone w celu ujawniania przypadków nielegalnej migracji tranzytowej ze szlaku zachodnio bałkańskiego w ukryciu w pojazdach ciężarowych na kierunku wjazdowym ze Słowacji po wcześniejszym pobycie na Węgrzech. Kontrole odbywają się na podstawie wcześniejszego profilowania.

W ramach umowy readmisyjnej ze Słowacją w I półroczu 2021 roku na Słowację przekazano 3 cudzoziemców (2 ob. Pakistanu i 1 ob. Indii).

Odcinek granicy z Polską

Wspólne patrole

Ze względu na przyjęte działania w związku z pandemią Covid -19 na początku marca 2020 roku Prezydent Policji Republiki Czeskiej zdecydował o zaprzestaniu realizacji wspólnych patroli we wszystkich jednostkach organizacyjnych czeskiej policji. Decyzja ta nadal obowiązuje.

Na podstawie przepisów Ministerstwa Zdrowia RC wydanych w związku z rozprzestrzenianiem się koronawirusa uregulowano zasady wjazdu i pobytu na terytorium Republiki Czeskiej. W związku z powyższym działania kontrolne Policji cudzoziemskiej zostały skierowane na tereny przygraniczne i miały na celu prowadzenie wyrywkowych kontroli pobytowych cudzoziemców prowadzonych pod kątem stosowania obowiązujących przepisów Ministerstwa Zdrowia RC, w zgodzie z art. 23 KGS.

readmisja

W ramach umowy readmisyjnej z Polską w I półroczu 2021 roku przyjęto z Polski 2 ob. Syrii.

Dyrekcja Wojewódzka Policji Województwa Ołomunieckiego.

Na działania Wydziału ds. Cudzoziemców Dyrekcji Wojewódzkiej Policji w Ołomuńcu na granicy państwowej z Polską, w I połowie 2021 roku miały wpływ przede wszystkim regulacje wydane w związku z rozprzestrzenianiem się koronawirusa na terytorium Republiki Czeskiej. Kontrole prowadzono wyrywkowo na wytypowanych trasach tranzytowych i głównych drogowych szlakach komunikacyjnych i były one ukierunkowane na sprawdzanie przestrzegania regulacji rządowych, kontrolę legalności pobytu cudzoziemców, kontrolę dokumentów, monitorowanie i typowanie pojazdów w celu ujawnienia przewozu do RC prekursorów i substancji odurzających. W I półroczu 2021 nie realizowano wspólnych polsko-czeskich patroli.

II. Rozwój na obszarze nielegalnych pobytów

POL

Śląski Oddział Straży Granicznej w Raciborzu

Na terenie służbowej odpowiedzialności ŚŁOSG w I połowie 2021 r. ujawniono wewnątrz kraju 201 (w I pół. 2020 r. - 251) nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich. Dominowali cudzoziemcy, którzy nie dochowali deklarowanego celu podróży 82 (41), niepożądani na terytorium RP 52, bez dokumentów 31 (42), nie posiadali dokumentów uprawniających do pobytu na terytorium RP 31 (42) i przeterminowali pobyt w RP 25 (118). W dalszym ciągu dominowali Ukraińcy 149 (164), którzy stanowili 74% ogółu zatrzymanych. Spośród nich 146 wjechało do RP legalnie, w większości na podstawie wizy D (65) i paszportów biometrycznych (59).

Najczęściej ujawniano cudzoziemców w Opolu (35), Częstochowie (28), Katowicach (20), Pyrzowicach (17) i Bielsku-Białej (14).

W porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego (251) w obszarze nielegalnych pobytów wewnątrz kraju odnotowano 20% spadek liczby zdarzeń.

CZE

Dyrekcja Wojewódzka Policji Województwa Morawsko-Śląskiego

Nielegalne zatrudnienie

Jak już napisano w poprzedniej części zagadnienie legalności pobytu cudzoziemców w czasie pandemii koronawirusa SARS CoV-2 skupiała się przede wszystkim na wyrynkowych kontrolach

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKACZAMY GRANICE
2014–2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

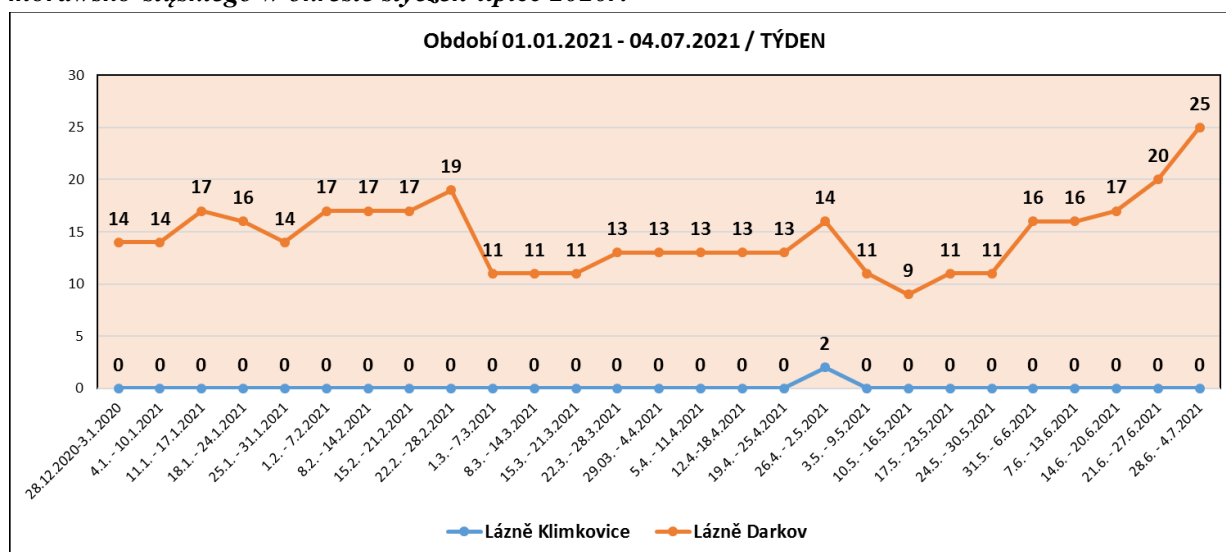
legalności pobytu, których celem było sprawdzenie, czy cudzoziemcy wypełniają obowiązki wynikające z przepisów wydanych przez Ministerstwo Zdrowia RC oraz wymogi uprawniające do wjazdu i pobytu na terytorium Republiki Czeskiej.

Funkcjonariusze Policji ds. Cudzoziemców w zakresie zwalczania nielegalnej migracji realizowali kontrole legalności pobytu. Na podstawie wyników tych kontroli ustalono, że przepisy dot. wjazdu i pobytu do RC, jak również wytyczne Ministerstwa Zdrowia najczęściej naruszali obywatele Ukrainy, którzy byli zatrudniani bez ważnego zezwolenia na pobyt lub bez zezwolenia na pracę. Prawie wszyscy ujawnieni Ukraińcy wjechali do RC przez wewnętrzną granicę Schengen. Częstym procederem wśród ob. Ukrainy było wykorzystywanie polskich wiz typu D do pobytu i pracy w RC.

Nielegalny pobyt gości sanatoryjnych oraz osób im towarzyszących

Tak jak we wcześniejszych latach, obszarem nielegalnej migracji, którym zajmowała się w analizowanym okresie policja cudzoziemska są przypadki naruszeń ustawy o pobycie cudzoziemców (nr 326/1999 Dz.U.) na terytorium Republiki Czeskiej. Chodzi o obywateli Libii, Arabii Saudyjskiej, Egiptu i Kuwejtu przebywających w ośrodkach sanatoryjnych Klimkovice i Karviná-Darkov, po upływie pobytu legalnego wynikającego z wizy. W analizowanym okresie w związku z sytuacją pandemiczną i ograniczeniem wjazdu i pobytu cudzoziemców w RC przypadków dot. nielegalnego pobytu gości sanatoryjnych było zdecydowanie mniej, niż w latach poprzednich.

Liczby gości sanatoryjnych państw ryzyka, zakwaterowanych w sanatoriach na terenie województwa morawo-śląskiego w okresie styczeń-lipiec 2020r.

Nadal utrzymuje się trend dot. ujawniania nielegalnych migrantów z państw arabskich zmierzających na zachód Europy (Syria, Afganistan), którzy do RC wjechali najczęściej ze Słowacji ukryci w przestrzeniach ładunkowych pojazdów ciężarowych lub samochodach osobowych.

W analizowanym okresie ponownie zaobserwowano zjawisko braku wykonania decyzji zobowiązującej cudzoziemców do opuszczenia Republiki Czeskiej.

Dyrekcja Wojewódzka Policji Województwa Ołomunieckiego

Wydział ds. Cudzoziemców DWP w Ołomuńcu w I półroczu br. wszczął 57 postępowań administracyjnych w związku ze zobowiązaniem do wyjazdu. W 30 przypadkach chodziło o cudzoziemców (21x UKR, 5x MDA, 1x RUS, 1x SRB, 1x GEO, 1x VNM), którzy przebywali na terytorium RC po ukończeniu zezwolenia na pobyt lub o wydaniu decyzji o zobowiązaniu do opuszczenia RC.

W pozostałych 27 przypadkach wszczęto postępowanie administracyjne wobec cudzoziemców w większości ob. Ukrainy (25xUKR, 2x MDA), którzy nielegalnie pracowali w RC. Większość ob. Ukrainy do pobytu w Czechach wykorzystuje umowę o ruchu bezwizowym, ta jednak nie uprawnia ich do pracy.

Wobec 75 cudzoziemców prowadzono sprawy dot. naruszenia przepisów Ministerstwa Zdrowia, wydanych w związku z pandemią Covid 19 (65x UKR, 8x MDA, 2x GEO). Osoby te wjechały do RC wbrew przyjętym regulacjom. Dlatego też cofnięto im pozwolenia na pobyt czasowy i wydano decyzje wyjazdowe.

W I półroczu 2021 roku prowadzono również 7 postępowań karnych dot. Cudzoziemców i dotyczyły one:

- **4x** nie wykonania decyzji urzędowej. Dotyczyła cudzoziemców, którzy pomimo wydanych zobowiązań do wyjazdu nie opuścili RC (3x UKR, 1x SVK).
- **2x podrobienia i przerobienia dokumentów** – obywatelki Mołdawii podczas kontroli legalności pobytu okazały sfałszowane dokumenty ROU. W pierwszym przypadku chodziło o oryginalny dowód osobisty, w drugim o kopie rumuńskiego dokumentu tożsamości.

1x pomocnictwo w nielegalnym pobycie – obywatelka Słowacji potwierdziła podpisem „dokument partnerki wnioskodawcy“, tzn. że jest życiową partnerką ob. Wietnamu, który jest wnioskodawcą o pobyt stały w Czechach. Otrzymała za to 10 000 koron.

III. Pseudolegalne metody wjazdu

POL

Śląski Oddział Straży Granicznej w Raciborzu

Odcinek z Republiką Czeską

Na terytorium woj. śląskiego i opolskiego, graniczących z RC w I półroczu 2021 r. ujawniono 7 (39 w I półroczu 2020 r.) zdarzeń związanych z wyłudzeniem polskich wiz. Ponad 71% stanowiły wizy do pracy na podstawie oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi – wizy 05a (5). Wizy ujawniono u 5 ob. UKR i 2 ob. BLR. Na odcinku granicy z Czechami ujawniono 1 zdarzenie. Wizy wydano w polskich placówkach konsularnych w Charkowie (2), Winnicy (2), Mińsku (2) i Lwowie (1). Ukraińcy i Białorusini wykorzystywali wizy w celu nielegalnej migracji do innych krajów UE w celach zarobkowych lub odwiedzin, lub też nie podejmowali zatrudnienia w Polsce, a wiza jedynie miała im umożliwić legalny wjazd do RP. W tym celu Ukraińcy częściej wykorzystują własne paszporty biometryczne.

W porównaniu do I półroczu 2020 r. na odcinku z CZE odnotowano 97% spadek.

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014–2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

CZE

Dyrekcja Wojewódzka Policji Województwa Morawsko-Śląskiego.

W analizowanym okresie nie odnotowano nowych metod i trendów obejścia procedur służących do wjazdu i pobytu na terytorium RC. Nadal obserwuje się problem cudzoziemców wykorzystujących do nielegalnej pracy na terytorium województwa morawsko-śląskiego polskie wize typu D.

Dyrekcja Wojewódzka Policji Województwa Olomunieckiego.

W ocenianym okresie nie stwierdzono nowych metod lub trendów w obejściu prawa pobytowego, w celu wjazdu na terytorium Czech.

IV. Sfałszowane dokumenty

POL

Śląski Oddział Straży Granicznej w Raciborzu

Na terytorium woj. śląskiego i opolskiego, graniczących z RC w I półroczu 2021 r. ujawniono 3 przypadki związane z fałszerstwem dokumentów (bez wyłudzonych wiz).

9 maja w MPL Katowice-Pyrzowice, podczas odprawy granicznej (lot do Dortmundu) ujawniono ob. Afganistanu, którego cel i warunki planowanego pobytu były niezgodne z deklarowanymi. Cudzoziemiec do kontroli przedłożył podrobioną grecką kartę pobytu oraz cudzy oryginalny dokument podróży dla cudzoziemca wydany przez władze Grecji⁹;

6 czerwca w MPL Katowice-Pyrzowice podczas kontroli legalności pobytu zatrzymano 2 ob. Syrii (po przylocie z Aten), którzy do kontroli przedłożyli dowód osobisty zgłoszony jako utracony, na cudze dane osobowe oraz sfałszowany rumuński dowód osobisty¹⁰;

13 czerwca w MPL Katowice-Pyrzowice, w trakcie kontroli legalności pobytu został ujawniony ob. Syrii (po przylocie z Aten), który posłużył się hiszpańskim dowodem osobistym na cudze dane osobowe, zgłoszonym jako utraconym¹¹;

⁹ CBD SG SWK: meldunek nr 8 -906/2021/129/6924/PSG w Katowicach-Pyrzowicach, informacja o zdaniu: 1/IOZ/KP/2021 PSG Katowicach-Pyrzowicach

¹⁰ CBD SG SWK: meldunek nr 8 -906/2021/157/8399/PSG w Katowicach-Pyrzowicach, informacja o zdaniu: 2/IOZ/KP/2021 PSG Katowicach-Pyrzowicach

¹¹ CBD SG SWK: meldunek nr 8 -906/2021/164/8791/PSG w Katowicach-Pyrzowicach, informacja o zdaniu: 3/IOZ/KP/2021 PSG Katowicach-Pyrzowicach

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014–2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

CZE

Dyrekcja Wojewódzka Policji Województwa Morawsko-Śląskiego

W I półroczu 2021 roku Wydział ds. Cudzoziemców w ramach prowadzonych działań ujawnił 10 sfalszowanych dokumentów, którymi posłużyli się cudzoziemcy podczas kontroli drogowych lub legalności pobytu. Były to: rosyjskie prawo jazdy, paszport bułgarski, paszport hiszpański, 2 polskie karty pobytu, 4 czeskie dowody osobiste oraz czeskie prawo jazdy. Ponadto w ramach badań dokumentów służących do legalizowani pobytu w RC ujawniono podrobiony akt urodzenia oraz przerobione potwierdzenie o studiach w RC.

Dyrekcja Wojewódzka Policji Województwa Ołomunieckiego

W pierwszym półroczu 2021 roku badaniu poddano dwa dokumenty: rumuński dowód osobisty oraz paszport Danii, który został zabezpieczony podczas działań prowadzonych przez Krajową Jednostkę Antynarkotykową. Ekspertyza wykazała, że dokumenty są to wysokiej jakości podróbki. Oprócz dokumentów tożsamości zabezpieczono podrobiony wypis o niekaralności z rejestru mongolskiego, który to przedstawił w Wydziale Azylowym i Polityki migracyjnej MSW w Přerově ob. Mongolii. Stanowił on załącznik do wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt długoterminowy, w celu wykonywania pracy w RC.

W porównaniu do analogicznego okresu 2020 roku, w przypadku cudzoziemców nie doszło do zwiększenia liczby przypadków podrobionych lub przerobionych dokumentów.

V. Nadużywanie procedury uchodźczej

POL

Śląski Oddział Straży Granicznej w Raciborzu

W I półroczu 2021 r. nie identyfikowano zjawiska związanego z nadużyciem procedur uchodźczych.

W analizowanym okresie w ŚIOSG wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej złożyło tylko **19¹²** cudzoziemców / 19 wniosków (7 ob. BLR, 4 ob. MAR, 3 ob. ETY, 3 ob. AFG, 1 ob. IRN, 1 ob. NGR).

W analogicznym okresie 2020 r. przyjęto 10¹³ wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej (17 cudzoziemców, w tym 6 ob. YEM, 2 IRQ, 2 SYR, 2 TUR, 2 DZA, 1 TUN, 1 ARM, 1 UKR).

¹² ZSE6 / Raporty / RPU 12 – Złożone wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej w RP 2.

¹³ Na podstawie raportu SOC: RPU_12_Złożone_Wnioski_o_udzielenie_OM_w_RP_2 wygenerowanego 7.08.2019 r.

W analizowanym okresie **odnotowano 8** przypadków (4 BLR, 2 UZB, 1 GEO i 1 UKR) przekazania cudzoziemców w ramach readmisji (1 BLR) czy Dublin III (3 BLR, 1 UKR, 1 GEO, 1 UZB). W analogicznym okresie 2020 r. w ramach readmisji przekazano 4 ob. UKR, a w ramach procedur rozporządzenia Dublin III przekazano do RP 1 cudzoziemca (1 GEO).

CZE

Dyrekcja Wojewódzka Policji Województwa Morawsko-Śląskiego

Wydział ds. Cudzoziemców zgodnie z przepisami prawnymi nie jest uprawniony do prowadzenia postępowań o udzielenie ochrony międzynarodowej włącznie z ochroną uzupełniającą.

W zasięgu terytorialnym działania DWP w Ostrawie znajduje się ośrodek dla cudzoziemców w Havířově-Dolní Suché, pozostaje on w gestii Administracji Ośrodków dla Uchodźców Ministerstwa Spraw Wewnętrznych RC. Znajdują się w nim wnioskodawcy o azyl.

Dyrekcja Wojewódzka Policji Województwa Ołomunieckiego

W analizowanym okresie nie odnotowano wniosków o ochronę międzynarodową w formie azylu. Aktualnie instytucje wyznaczone do przyjmowania i prowadzenia procedur azylowych w Czechach obserwują zjawisko, w którym część cudzoziemców, którzy nie opuścili RC po upływie terminu pobytu, udają się bezpośrednio do ośrodka recepcyjnego (lub innej jednostki Policji) i wnioskuje o ochronę międzynarodową.

VI. Handel ludźmi

POL

Śląski Oddział Straży Granicznej

W 2019 r. w Śląskim Oddziale Straży Granicznej dokonano 8 identyfikacji (domniemanych) ofiar handlu ludźmi. Wszystkie osoby to obywatelki Polski (22-39 lat). Nie wniesiono aktu oskarżenia.

W II pół. 2020 r. nie ujawniono zdarzeń mających związek z handlem ludźmi. Natomiast w pierwszym półroczu 2020 r. dokonano identyfikacji dodatkowo 5 (4K + 1M) (domniemanych) ofiar handlu ludźmi. W sprawie toczony jest śledztwo.

W I pół. 2021 r. nie ujawniono zdarzeń mających związek z handlem ludźmi.

CZE

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014–2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

W I półroczu 2020 r. w Dyrekcjach Wojewódzkich Policji RC w Ostrawie i Ołomuńcu nie ujawniono zdarzeń mających związek z handlem ludźmi.

VII. Wnioski

POL

Sytuację migracyjną w Polsce, także w jej południowej części, w I półroczu 2021 r. należy ocenić jako stabilną, a jej charakter głównie jako tranzytowy. Polska w dalszym ciągu nie jest szeroko postrzegana przez cudzoziemców jako atrakcyjny kraj docelowy. Pewnym wyjątkiem są obcokrajowcy, których pobyt w Polsce jest powiązany z pracą. W tym obszarze zauważa się znaczną dynamikę, głównie determinowaną potrzebami rynku pracy. W związku z pandemią SARS CoV 2 odniesienie się do analogicznego okresu w 2021 r. jest niemiarodajne.

Coraz rzadziej obywatele UKR wykorzystują zliberalizowane w Polsce prawo w zakresie podejmowania przez nich zatrudnienia. Dzieje się tak z uwagi na zniesiony obowiązek posiadania wizy przez ob. UKR posiadających paszporty biometryczne i podróżujących do UE. Mogą wjechać do krajów członkowskich bez wizy na 90 dni (w ciągu 180 dni) w celach biznesowych, turystycznych lub rodzinnych. Ukraińcy na podstawie tych paszportów wjeżdżają na teren Polski/UE a następnie świadomie wyjeżdżają do pracy, w tym do Czech. Umożliwiają im również nielegalną turystykę lub odwiedziny najbliższych w innych krajach UE.

Zjawisko legitymowania się przez cudzoziemców sfałszowanymi dokumentami państw UE przy lotach wewnętrznych z Grecji do Polski utrzymuje się na tym samym poziomie – 2 przypadki w I pół. 2021 r. (2 przypadki w I pół. 2020 r., 27 przypadków w I pół. 2019 r.).

Zaobserwowano bardzo duży wzrost przypadków nielegalnej migracji w ukryciu w naczepach samochodów ciężarowych szlakiem bałkańskim. W I półroczu 2021 r. SG w **43 zdarzeniach ujawniła 167 cudzoziemców** ukrytych w naczepach samochodów ciężarowych (111 AFG, 17 SYR, 11 MAR, 8 PAK, 7 IND, 4 BGD, 3 ETH, 2 LKA, 1 CIV, 1 IRN, 1 IRQ, 1 DZA). W **ŚŁOSG w 15 zdarzeniach ujawniono 63 cudzoziemców** (46 AFG, 4 BGD, 4 MAR, 3 ETH, 2 LKA, 2 SYR, 1 IRN, 1 PAK).

W I półroczu 2020 r. SG w 12 zdarzeniach ujawniła 46 cudzoziemców (27 AFG, 7 VNM, 5 SYR, 2 DZA, 2 IRQ, 2 TUR, 1 MAR) ukrytych w naczepach samochodów ciężarowych (ŚŁOSG – 6 zdarzeń, 19 migrantów-12 AFG, 2 IRQ, 2 SYR, 2 TUR, 1 MAR).

CZE

Nadal utrzymywało się ryzyko w obszarze nielegalnej migracji dotyczące swobodnego przemieszczania się cudzoziemców z państw trzecich posiadających prawo do pobytu w jednym z państw UE, zwłaszcza w kontekście wykonywania pracy bez pozwolenia na zatrudnienie, przede wszystkim przez obywateli Ukrainy i Mołdawii.

Należy również przyjąć, iż stale zwiększa się liczba podrobionych i przerobionych dokumentów, których jakość fałszerstwa wzrasta. Dokumenty te są wykorzystywane przez cudzoziemców po wyczerpaniu się legalnego pobytu na terytorium RC.

Uwagę zwraca również rosnąca liczba nielegalnej migracji tranzytowej, w tym przewóz nielegalnych migrantów w ukryciu w przestrzeniach ładunkowych pojazdów ciężarowych lub samochodach osobowych. Liczby ujawnianych przypadków w porównaniu z całym 2020 rokiem wzrosły trzykrotnie.

W I półroczu roku 2021 w wyniku działań dot. COVID 19 w zakresie nielegalnej migracji odnotowano spadek liczby cudzoziemców będących gośćmi sanatoryjnymi w Darkowie i Klimkowicach, którzy przekraczają dozwolony 90 dniowy pobyt w wizie.

